

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
(«ЗЕЛЕНОЇ» ЕКОНОМІКИ)**

монографія

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
(«ЗЕЛЕНОЇ» ЕКОНОМІКИ)**

монографія

Вінниця 2018

УДК 349.6:346.2(477)
ББК 67.9(4УКР)307

П68

Рекомендовано до друку

вченою радою Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 5(14) від 27 грудня 2017 року)

Рецензенти:

Дерев'янко Б.В. – доктор юридичних наук, професор

Джабраїлов Р.А. – доктор юридичних наук, доцент

Джумагельдієва Г.Д. – доктор юридичних наук, старший науковий співробітник

Правове забезпечення розвитку екологічного підприємництва
П68 («зеленої» економіки): монографія / А.Г. Бобкова, Р.Ф. Гринюк, І.Ф. Коваль та ін.; за заг. ред. А.Г. Бобкової / Донецький національний університет імені Василя Стуса. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. – 230 с.

ISBN 978-966-924-743-8

Монографію присвячено актуальним теоретико-прикладним проблемам правового забезпечення розвитку екологічного підприємництва («зеленої» економіки). Проаналізовано поняття, види, принципи екологічного підприємництва. Досліджено стан та перспективи розвитку законодавчої основи правового забезпечення розвитку екологічного підприємництва («зеленої» економіки). Висвітлено коло учасників відносин у сфері екологічного підприємництва. Розкрито правовий режим об'єктів екологічного підприємництва. Проведено дослідження правових засад державної політики і державної підтримки у сфері екологічного підприємництва.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів юридичних і економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, суб'єктів господарювання, всіх тих, хто цікавиться проблематикою у сфері екологічного підприємництва.

УДК 349.6:346.2(477)
ББК 67.9(4УКР)307

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА («ЗЕЛЕНОЇ» ЕКОНОМІКИ)	7
1.1. Поняття екологічного підприємництва («зеленої» економіки) і його види	7
1.2. Принципи сталого розвитку в контексті правового забезпечення екологічного підприємництва	22
1.3. Екологічна безпека та розвиток екологічного підприємництва	34
1.4. Правові засади розвитку екологічного підприємництва	45
1.5. Міжнародно-правове регулювання сталого розвитку та екологічного підприємництва	62
2. УЧАСНИКИ ВІДНОСИН У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	70
2.1. Загальна характеристика учасників відносин у сфері екологічного підприємництва	70
2.2. Суб'єкти екологічного підприємництва	73
2.3. Інші учасники відносин у сфері екологічного підприємництва	82
3. ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТІВ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА	90
3.1. Поняття і види об'єктів екологічного підприємництва	90
3.2. Правова характеристика екологічних інновацій	97
3.3. Комерціалізація прав інтелектуальної власності у сфері екологічного підприємництва	103
4. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	110
4.1. Мета, принципи, основні напрями державної політики у сфері екологічного підприємництва	110
4.2. Повноваження органів державної влади у сфері екологічного підприємництва	126
4.3. Державна підтримка екологічного підприємництва: поняття та форми	145
4.4. «Зелені» закупівлі як умова забезпечення сталого розвитку та екологічного підприємництва	159
4.5. Соціально-трудові гарантії у сфері екологічного підприємництва	168
5. КОМПЕТЕНЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	186
6. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	198
6.1. Загальна характеристика юридичної відповідальності у сфері екологічного підприємництва	198
6.2. Підстави юридичної відповідальності у сфері екологічного підприємництва	201
6.3. Види і форми юридичної відповідальності у сфері екологічного підприємництва	208
ВИСНОВКИ	218

ISBN 978-966-924-743-8

© ДонНУ, 2018
© ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018

КОЛЕКТИВ СПІВАВТОРІВ

БОБКОВА А.Г.

декан юридичного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України

Вступ; підрозділи 1.1., 1.4; розділ 2 (у співавторстві з Павлюченко Ю.М.); розділ 6 (у співавторстві з Павлюченко Ю.М.) підрозділ 1.5 (у співавторстві з Турченко О.Г.)

ГРИНЮК Р.Ф.

ректор Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор юридичних наук, професор

КОВАЛЬ І.Ф.

завідувач кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор юридичних наук, доцент

АМЕЛЧЕВА Л.П.

доцент кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету імені Василя Стуса, кандидат юридичних наук, доцент

КОСТЕНКО Ю.О.

доцент кафедри теорії та історії держави і права та адміністративного права Донецького національного університету імені Василя Стуса, кандидат юридичних наук, доцент

КРАКОВСЬКА А.Є.

завідувач кафедри теорії та історії держави і права та адміністративного права Донецького національного університету імені Василя Стуса, кандидат юридичних наук, доцент

ПАВЛЮЧЕНКО Ю.М.

доцент кафедри господарського права Донецького національного університету імені Василя Стуса, кандидат юридичних наук, доцент

ТУРЧЕНКО О.Г.

доцент кафедри конституційного, міжнародного і кримінального права Донецького національного університету імені Василя Стуса, кандидат юридичних наук, доцент

ШЕБЕТУН І.С.

доцент кафедри конституційного, міжнародного і кримінального права Донецького національного університету імені Василя Стуса, кандидат юридичних наук, доцент

ВСТУП

Для сталого економічного та соціального розвитку України, підвищення якості життя й здоров'я населення, забезпечення національної безпеки необхідним є створення належних умов для національного використання природних ресурсів та екологічної безпеки життєдіяльності людини. Антропогенне і техногенне навантаження на навколишнє природне середовище в нашій країні у кілька разів перевищує відповідні показники у розвинутих країнах світу, стан земельних ресурсів близький до критичного, водокористування здійснюється переважно нерационально, непродуктивні витрати води збільшуються, об'єм придатних до використання водних ресурсів внаслідок забруднення і виснаження зменшується, за площею лісів та запасами деревини Україна належить до держав з дефіцитом лісових ресурсів, а тривалість життя в країні становить у середньому близько 66 років, що набагато менше ніж в інших європейських країнах.

Забезпечення збереження навколишнього середовища та національного використання природних ресурсів, дотримання якого є передумовою екологічної безпеки, є одним із основних критеріїв ефективності господарювання. При цьому переважна частина суб'єктів господарювання відносяться до врахування екологічного фактору в своїй діяльності як до видаткового механізму, явища скоріше негативного, ніж позитивного відносно результатів своєї діяльності. Серед причин такого стану є те, що існуючий економічний механізм природокористування і охорони навколишнього середовища нездатний мотивувати суб'єктів господарювання до проведення екологічних заходів за рахунок власних коштів, недостатньо ефективно і оперативно реагує на динаміку економічних та екологічних процесів, мало узгоджений з іншими економічними складовими господарської діяльності.

Ефективним засобом покращення екологічної ситуації є здійснення господарської діяльності тих видів, які безпосередньо пов'язані з охороною довкілля, забезпеченням екологічної безпеки, рациональним використанням природних ресурсів. В економіці більшості розвинених країн вже два десятиліття поспіль такі види діяльності розглядаються як екологічне підприємництво, яке ще отримало назву «зеленої» економіки.

Серед обов'язкових умов розвитку цього підприємництва є наявність належного правового забезпечення, яке повинно враховувати особливості організації та здійснення екологічного підприємництва. Таке забезпечення має ґрунтуватись як на нормах господарського права, оскільки йдеться про

Таким чином, наведені пропозиції щодо удосконалення правового забезпечення розвитку екологічного підприємництва сприятимуть використанню його потенційних можливостей, перетворення його на дієвий механізм розв'язання екологічних, економічних і соціальних проблем суспільства.

1.5. Міжнародно-правове регулювання сталого розвитку та екологічного підприємництва

Законом України «Основні принципи (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 року»¹⁵⁶ передбачено, що реалізація екологічної політики потребує ефективного функціонування системи законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, спрямованого на досягнення національних пріоритетів. Основними вимогами до такого законодавства є його відповідність Конституції України, наближення до відповідних директив ЄС, забезпечення впровадження багатосторонніх екологічних угод (конвенцій, протоколів тощо), стороною яких є Україна, соціальна прийнятність, реалістичність, економічна ефективність.

Крім того, відповідно до п.4.12 «Основних принципів (стратегії)...» для здійснення на належному рівні міжнародного співробітництва у сфері охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки необхідним є безумовне виконання міжнародних зобов'язань відповідно до багатосторонніх та двосторонніх міжнародних договорів України; послідовне врахування рекомендацій всесвітніх самітів ООН зі сталого розвитку в містах Ріо-де-Жанейро та Йоганнесбурзі.

Відомий білоруський учений та державний діяч С.Шушкевич зазначав, що людству потрібно боїтися в новому сторіччі трьох речей: забруднення, перенаселення і неосвіченості. Екологічна загроза на сьогодні займає перше місце серед тих, що очікує людство вже незабаром. Проблема природного середовища, що завжди була актуальною, на сьогодні є не тільки проблемою забезпечення матеріальними ресурсами суспільного виробництва, але й важливим фактором збереження умов життєзабезпечення населення планети, зокрема і проблем соціальної справедливості¹⁵⁷.

Як зазначає академік НАН України Туніца Юрій Юрійович, у XXI ст. міжнародне право має піднятися на якісно вищий щабель і стати правом загальної безпеки та колективної відповідальності держав за майбутнє своїх народів. Подальший розвиток міжнародного права неможливий без становлення на основі існуючих міжнародних правових зобов'язань в екологічній сфері нових міжнародних правових засад, безпосередньо спрямованих на створення екологічно безпечного світу¹⁵⁸.

Важливим кроком у розвитку еколого-політичних та еколого-правових міжнародних відносин було ухвалення Генеральною Асамблеєю ООН у 1962 р. резолюції 1831 (XVII) «Економічний розвиток і охорона природи» та Резолюція XII сесії Генеральної Конференції ЮНЕСКО «Економічний розвиток і охорона природних ресурсів, флори і фауни», де було зазначено, що природоохоронні заходи повинні вживатись завчасно або хоча б одночасно з економічним розвитком на підставі національного законодавства держав і міжнародного права. Положення цих резолюцій значною мірою відповідають основам сучасної концепції сталого економічного розвитку.

Проведення в 1972 році в Стокгольмі Конференції ООН з навколишнього середовища і створення Програми ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) ознаменувало включення міжнародного співтовариства на державному рівні у вирішення екологічних проблем, які стали стримувати соціально-економічний розвиток. міністерства і відомства з навколишнього середовища.

В Екологічній декларації, проголошеній в 1973 році Конференцією ООН з питань довкілля, зазначалось: «Людина має фундаментальне право на свободу, рівність та сприятливі умови життя в довкіллі, стан якого дозволяє жити в гідності та добробуті».

Як зазначає Ю.Шемшученко¹⁵⁹, після Стокгольмської конференції ООН з навколишнього середовища (1972 р.) людство у правовій сфері перейшло з концепції «охорони природи» на концепцію «охорони навколишнього середовища».

У 1980-х роках стали говорити про екорозвиток, розвиток без руйнування, про необхідність сталого розвитку екосистем. Всесвітня

державного управління при Президентові України. - 2011. - Вип. 1. - С. 78-87. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnudu_2011_1_12.

¹⁵⁸ Туніца Ю. Сутність і концептуальні засади Екологічної Конституції Землі Екологічна Конституція Землі. Методологічні засади / За ред. акад. НАН України, д-ра екон. наук, проф. Ю.Ю. Туніци. - Львів: РВВ НЛТУ України, 2011. - С.80 (С.72-84, 440 с.).

¹⁵⁹ Шемшученко Ю. Екологічна Конституція Землі: від ідеї до практичного втілення // Вісник НАН України. - 2007. - № 9. - С.3-7.

¹⁵⁶ Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року: Закон України від 21.12.2010р. // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - №26. - Ст.218.

¹⁵⁷ Глобальна екологічна проблема в системі національної безпеки [Електронний ресурс] / В. Загорський, А. Ліпенцев, Є. Боршук // Вісник Національної академії

стратегія охорони природи, прийнята в 1980р., вперше в міжнародному документі містила згадку про сталий розвиток. Друга її редакція отримала назву «Турбота про планету Земля – Стратегія сталого життя» і була опублікована в жовтні 1991р. У ній підкреслюється те, що розвиток повинен базуватися на збереженні живої природи, захисті структури, функцій та різноманітності природних систем Землі, від яких залежать біологічні види.

В свою чергу, Хартия підприємницької діяльності в інтересах сталого розвитку. Принципи природоохоронної політики (прийнята на 64 сесії виконавчого комітету Міжнародної торгової палати 27 листопада 1990 року) у п.3 передбачала необхідність продовжувати вдосконалення корпоративної політики, програм та практики екологізації всієї діяльності з урахуванням технічного розвитку, наукового обґрунтування, інтересів споживачів і надій суспільства, використовуючи законодавче регулювання в якості початкової основи; домагатися використання однакових екологічних критеріїв на міжнародному рівні.

Історична Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку «Саміт Землі» або «Конференція Ріо» відбулася у 1992 р. в Ріо-де-Жанейро (Бразилія), на ній був прийнятий «Порядок денний на XXI століття» («Агенда-21») - програма дій для всіх країн світу щодо забезпечення сталого розвитку з урахуванням балансу між соціальною справедливістю, економічним зростанням і вирішенням екологічних проблем на глобальному рівні. Ця програма охоплює практично всі аспекти діяльності, спрямованої на збереження життя і всевітній довготривалий розвиток. Вона показує, яким чином можна уникнути погіршення стану ґрунтів, повітря, води, допомогти збереження лісів та різноманітності форм життя, як подолати бідність, сприяти охороні здоров'я, освіті тощо. Причому важливо зазначити, що «Агенда-21» не заперечує інтенсивний економічний розвиток, а стверджує, що «сталий розвиток» - це спосіб подолання бідності і протидії руйнуванню природного життєвого довкілля¹⁶⁰.

Окрім «Порядку денного на XXI століття», на саміті «Ріо-92» було прийнято ще чотири основних документи: Ріо-Декларація з навколишнього середовища і розвитку; Рамкова конвенція ООН про зміну клімату; Заява щодо принципів управління лісами; Конвенція про біологічну різноманітність. Ріо-Декларація містить 27 ґрунтовних принципів, які визначають права та обов'язки всіх країн у галузі охорони природи, раціонального використання та відтворення природних ресурсів, забезпечення сталого розвитку і добробуту людей.

В контексті нашого дослідження особливий інтерес представляють принцип 4 «Для досягнення сталого розвитку захист навколишнього середовища повинен складати невід'ємну частину процесу розвитку і не може розглядатися у відриві від нього», принцип 8 «Для досягнення сталого розвитку і більш високої якості життя для всіх людей держави повинні скоротити масштаби нерациональної практики виробництва та споживання і використати її і заохочувати відповідну демографічну політику».

Рамкова конвенція ООН про зміну клімату ставить за мету стабілізацію концентрації газів, котрі зумовлюють парниковий ефект в атмосфері, на таких рівнях, які не спричинятимуть небезпечний дисбаланс клімату Землі. Своєю чергою, це потребує скорочення промислових викидів в атмосферне повітря вуглекислого та інших парникових газів.

Конкретним виявом реалізації Рамкової конвенції про зміну клімату було підписання у 1997 р. так званого Кіотського протоколу, який уже ратифікувала більшість країн, зокрема Україна.

Заява щодо принципів, які стосуються управління, захисту і сталого розвитку всіх видів лісів, життєво необхідних для забезпечення економічного процесу та збереження усіх форм життя на Землі, зобов'язує національні уряди та міжнародні організації здійснювати відповідну екологічну політику. Мета такої політики - раціональне використання, охорона і своєчасне розширене відтворення лісових ресурсів у кожній країні світу.

Конвенція про біологічне різноманіття зобов'язує національні уряди вживати необхідних заходів, спрямованих на збереження всієї різноманітності живих організмів, і забезпечувати справедливий розподіл прибутків від використаного біологічного різноманіття.

Основоположні принципи справедливого, стійкого і мирного глобального суспільства в XXI столітті сформульовані в Хартії Землі¹⁶¹, офіційно визнаний 16 жовтня 2003 року Генеральною Конференцією ЮНЕСКО (Резолюція 32C/COM.III/DR.1). Як зазначається в самій Хартії, в ній викладається комплексний підхід до вирішення тих взаємопов'язаних проблем, з якими стикається світова спільнота, і що ці етичні рамки сталого розвитку припускають повагу і відповідальність щодо спільноти всього живого, екологічної цілісності, соціально-економічної справедливості і

¹⁶¹ Міжнародная Хартия Земли: Пособие / Международный Совет инициативы Хартия Земли; Международный Секретариат Хартии Земли. Сан-Хосе (Коста-Рика) [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.newlineclub.net/downloads/eci/winter92/20school/materials/earth%20charter/Mezhdunarodny_sovet_ECI.pdf.

¹⁶⁰ Туниця Ю., Семенюк Е., Туниця Т. Фактори глобалізації і стратегія сталого розвитку // Вісник НАН України. - 2004. - №7. - С.3-14.

рівності, демократії, скорочення масштабів убогості, світу і відмови від насильства.

Необхідність зміни нестійких моделей виробництва і споживання за допомогою екологізації повного життєвого циклу продукції, збереження і раціонального використання природно-ресурсної бази економічного і соціального розвитку з застосуванням екосистемного підходу зазначена також в Політичній декларації та в Плані виконання рішень Всесвітнього саміту зі сталого розвитку (Йоганнесбург, 2002 р.).

У Підсумковому документі Всесвітнього саміту 2005 року (Резолюція Генеральної Асамблеї ООН A/RES/60/1) підкреслюється, що розвиток, мир і безпека і права людини є взаємопов'язаними, розвиток сам по собі є центральною метою і що сталий розвиток в його економічному, соціальному та екологічному аспектах є одним з ключових елементів в діяльності всієї системи Організації Об'єднаних Націй¹⁶².

Обговорювалися дані проблеми і в рамках регіонального співробітництва. Так, в 2000-2005 рр. в рамках Регіональної програми дій з екологічно безпечного і сталого розвитку реалізовувалася заснована на IV-й Міністерській конференції в Японії Кітакоуська ініціатива «За здорове довкілля»¹⁶³.

З 2005 р. почалася запропонована Республікою Кореєю регіональна ініціатива «Зелене зростання»¹⁶⁴, яка принципово відрізнялася від попередніх ідей зі сталого економічного зростання. Так, вперше був зроблений посилений акцент на обов'язкову екологізацію економічного зростання регіону - стан навколишнього середовища регіону представлено в двох перспективах (екологічна стійкість і показники господарської діяльності).

У 2007 р. на Белградській конференції з питань сталого розвитку Центральної Азії заявлялося про необхідність «мосту» для співпраці регіонів, а основною метою Міністерської конференції АТР в м.Астана (Казахстан,

¹⁶² Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю 16 вересня 2005 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://documents-ddp-ru.un.org/doc/UNDOC/GEN/N05/487/62/PDF/N0548762.pdf?OpenElement>.

¹⁶³ За здорову навколишню середовище. Обзор хода осуществления Китакоуской инициативы. Подготовительное совещание Старших должностных лиц, 11 января 2005 // ООН. E/ESCAP/MCED(05)/3. Экономический и социальный совет. Экономическая и социальная комиссия для Азии и Тихого океана. Конференция министров по окружающей среде и развитию. - Сеул, 24-26 марта 2005г. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [unesap.org/mced/documents/.../russian/SOMCED\(05\)_3R.pdf](http://unesap.org/mced/documents/.../russian/SOMCED(05)_3R.pdf).

¹⁶⁴ Green growth and sustainable development [Електронний ресурс] – Режим доступу: oecd.org/greengrowth/48634082.pdf.

2010 р.)¹⁶⁵ визнавалося «забезпечити і підсилити синергізм між трьома основами сталого розвитку, а саме: економічним зростанням, соціальним розвитком і захистом навколишнього середовища»¹⁶⁶. В рамках ініціативи планується перехід від звичайних нестійких моделей розвитку до зеленого зростання шляхом прийняття основ регіональної і національної інноваційної «зеленої» політики, суть якої полягає в прискореному просуванні стратегічних інвестиційних проєктів.

Так, одним з напрямків співпраці в рамках ініціативи є: «зелений» бізнес і інвестиції - ключові інструменти реалізації концепції «зеленого» зростання, стимулювання екологічно ефективних інновацій та впровадження екологічно чистих технологій. Астанінська ініціатива отримала продовження під назвою Партнерська програма «Зелений міст» на 2011-2020 рр., яка була підтримана Економічною і соціальною комісією ООН для Азії і Тихого Океану (ЕСКАТО) і Європейською економічною комісією ООН (ЄЕК) у вересні 2011 р.

Не можна не відзначити також прийнятий Регіональний план здійснення в цілях сталого розвитку в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, 2011-2015 роки¹⁶⁷, з тим, щоб дати ЕСКАТО і іншим організаціям можливість надавати країнам-членам допомогу в прийнятті відповідних заходів шляхом сприяння нарощуванню регіонального, субрегіонального та національного потенціалу для забезпечення сталого розвитку. У Плані викладаються шість областей основних дій, в тому числі узгодження стрімкого економічного зростання, створення робочих місць і екологічної стійкості; заохочення сталого розвитку міст; зміцнення потенційної ємності екосистем; поліпшення раціонального використання енергоресурсів в інтересах сталого розвитку; поліпшення раціонального використання водних ресурсів з метою сталого розвитку та підвищення стійкості соціально-економічного розвитку до зміни клімату.

Відповідно до прийнятих за результатами Всесвітнього саміту зі сталого розвитку 2002 р. і відображених в Йоганнесбургському плані зобов'язань на національному рівні почалася підготовка 10-річних рамкових програм

¹⁶⁵ VI-я Міжнародна конференція «Окружающая среда и развитие», Астана, 27 сентября - 2 октября 2010 г. [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://www.greenbridgepartnership.net/>.

¹⁶⁶ Ашматов Н. Актуальное интервью «Экономический рост, социальное развитие и защита окружающей среды», 28 июня 2010 г. [Електронний ресурс] – Режим доступа: Сайт министерства экологии РК: [eco.gov.kz/moos/index.php?option=com_content&view=article&id=86&lang=ru](http://option=com_content&view=article&id=86&lang=ru).

¹⁶⁷ The Ministerial Declaration on Environment and Development in Asia and the Pacific, 2010 (DMR A2011-000027 TP 070411 E67_8E).

сталого споживання і виробництва. Підтримка підготовки таких програм стала одним з основних напрямків діяльності Відділу сталого розвитку Департаменту економічних і соціальних питань ООН (UN DESA).

Перша зустріч міжнародних експертів з питань сталого виробництва та споживання, яку координує UNEP і UN DESA, відбулася в Марракеші (Марокко) в 2003 році і ініціювала початок просування глобального процесу («Процес Марракеша»), що передбачає: надання допомоги в реалізації зусиль зі становлення «зеленої економіки»; допомога корпораціям в розробці моделі «зеленого бізнесу»; стимулювання споживачів до екологічно дружнього способу життя.

В 2011 році, розвиваючи положення Глобального зеленого нового курсу, ЮНЕП присвятив свою нову доповідь «Назустріч «зеленій економіці»: шлях до сталого розвитку та викоріненню бідності» аргументації на користь інвестування 2% світового ВВП (сьогодні, в середньому, 1,3 трлн дол. в рік) в «озеленення» десяти найважливіших секторів економіки з метою істотної зміни характеру розвитку та спрямування потоків державних і приватних інвестицій на ефективне використання ресурсів та зменшення викидів парникових газів.

У Доповіді Генерального секретаря Підготовчої конференції ООН зі сталого розвитку (Друга сесія 7 і 8 березня 2011 року) у п.58 передбачається концепція екоефективності - раціонального використання природних ресурсів у виробництві - як один із стандартних елементів більшості визначень «зеленої економіки». «Екоефективність є концепцією фірмового рівня, яка була сформульована виходячи з ділової логіки - процес вдосконалення виробничих систем здійснюється лише за умови того, що це сприяє збільшенню чистого прибутку фірми».

20-22 червня 2012 року в Ріо-де-Жанейро відбулася Конференція ООН зі збалансованого розвитку (Конференція «Ріо+20»), у заключному документі якої «Майбутнє, якого ми прагнемо» підтверджений курс на стійкий розвиток і на забезпечення побудови економічно, соціально та екологічно збалансованого майбутнього для планети, для нинішнього і майбутніх поколінь.

В документі підтверджується необхідність подальшого просування ідеї збалансованого розвитку на всіх рівнях та інтеграції його економічної, соціальної та екологічної складових і врахування їх взаємозв'язку. На Конференції було ухвалено також рішення встановити всеохоплюючий і прозорий міжурядовий процес збалансованого розвитку, відкритий для всіх зацікавлених сторін, починаючи з 67-го засідання Генеральної Асамблеї ООН.

На сімдесятій сесії Генеральної Асамблеї ООН 25 вересня 2015 року було прийнято Резолюцію «Перетворення нашого світу: Порядок денний в галузі сталого розвитку на період до 2030 року» (A / 70 / L.1), що встановлює 17 цілей і 169 завдань в галузі сталого розвитку.

Таким чином, наведене свідчить, що розвиток екологічного підприємництва є предметом правового регулювання як на національному, так і на міжнародному рівні, в основу якого покладено завдання забезпечення сталого розвитку з урахуванням балансу між соціальною справедливістю, економічним зростанням і вирішенням екологічних проблем у національному і глобальному масштабах.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
(«ЗЕЛЕНОЇ» ЕКОНОМІКИ)**

монографія

А.Г. Бобкова, Р.Ф. Гринок, І.Ф. Коваль та ін.
за заг. ред. А.Г. Бобкової

Підписано до друку 22.02.18.

Формат 84х60/16. Папір офсетний.

Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Умов. друк. арк. 14,4. Обл.-вид. арк. 13,4.

Наклад 100 прим. Зам. № 677.

Віддруковано з оригіналів замовника.

ФОП Корзун ДЮ.

21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.

Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000.

e-mail: info@tvorgu.com.ua, <http://www.tvorgu.com.ua>

Видавець та виготовлювач ТОВ «Нілан-ЛТД»

Свідомство про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 4299 від 11.04.2012 р.

21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.

Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000.